Dosarul nr. 2r-107/24 (dosar electronic 2-22146904-02-25r-05012024)
Judecătoria Chișinău, judecător Veronica Jomiru-Niculuță

D E C I Z I E

mun. Chișinău 20 februarie 2024

Colegiul civil, comercial și de
contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila şi Vitalie Cotorobai

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 3 februarie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind anunțarea în căutare a debitorului Josan Alexandr, -

a c o n s t a t a t:

La 6 octombrie 2022 executorul judecătoresc Stoian Grigore a înaintat în instanța de judecată un demers, solicitând anunțarea în căutare a debitorului Josan Alexandr.

În motivarea demersului executorul judecătoresc a indicat, că spre executare silită a parvenit titlul executoriu nr. 2-293/2018 din 01.02.2019, emis de Judecătoria Căușeni /sediul central/ privind încasarea de la Josan Alexandr în beneficiul O.C.N. „Easy Credit" S.R.L. a datoriei în sumă de 19653 MDL.

Se mai indică în demers, că prin încheierea nr. 176-4279/2019 din 15.05.2019 a fost intentată procedura de executare, iar în rezultatul interpelărilor făcute în adresa instituțiilor financiare și de stat deținătoare de registre, precum și din informația parvenită nu au fost depistate și nu a fost stabilit locul aflării bunurilor debitorului.

Afirmă că scrisorile cu aviz expediate la adresa de domiciliu a debitorului, cunoscută, nu au fost recepționate, returnându-se cu mențiunea „nereclamat/plecat".

Indică executorul judecătoresc, că deoarece suma datorată este considerabilă și până la momentul de față nu este achitată, iar debitorul ignoră în continuare cerințele legale de a executa documentul executoriu, această situație face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 3 februarie 2023 a fost respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore, privind anunțarea în căutare a debitorului Josan Alexandr.

În motivarea soluției date instanța de fond a indicat, că executorul judecătoresc Stoian Grigore nu a întreprins toate acțiunile conform Codului de Executare pentru căutarea/identificare locului de aflare a debitorului, or, executorul judecătoresc urmează

să demonstreze că a fost întreprinsă o căutare efectivă a debitorului şi că această acţiune s-ar fi ciocnit de anumite obstacole care ar fi complicat sau chiar împiedicat aplicarea unor măsuri coercitive în privinţa lui (cauza Tocarenco vs Republica Moldova, din 04.11.2014, jurisprudenţa CtEDO).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 19 decembrie 2023 executorul judecătoresc Stoian Grigore a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 3 februarie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admis demersul, cu dispunerea măsurilor solicitate.

În motivarea recursului partea a reiterat starea de fapt și temeiurile de drept expuse în demersul depus în prima instanță. Suplimentar a indicat, că executorul judecătoresc a solicitat instanței admiterea demersului privind anunțarea în căutare a debitorului pentru a execut cât mai eficient actul judecătoresc, a restabili creditorul în drepturile recunoscute prin hotărârea de judecată și nu în ultimul rând pentru a nu-i îngreuna și mai mult situația debitorului prin creșterea dobânzii de întârziere a executării prin întreprinderea altor măsuri prevăzute de Codul de executare și taxate conform Hotărârii Guvernului nr. 886.

La fel declară partea recurentă, că anunțarea în căutare presupune doar stabilirea locului aflării debitorului și nu o oarecare interdicție, îngrădire sau privare de libertate a persoanei și nu constituie o măsură excepțională.

Suplimentar a relevat, că instanța nu a dat atenție faptului, că demersul executorului judecătoresc a întrunit condițiile stabilite de art. 72 Cod de executare. Or, executorul judecătoresc a motivat că nu este cunoscut locul de aflare al debitorului și consideră necesară anunțarea în căutare a acestuia, iar încheierea respectivă este favorabilă tuturor părților în procedură, chiar și debitorului, care va executa hotărârea în termeni mai restrânși, fără cheltuieli de publicare în Monitorul Oficial și fără creșterea considerabilă a dobânzilor de întârziere, or, acesta deja are peste 3 ani și jumătate de întârziere executării hotărârii de judecată.

Intimații, debitorul Josan Alexandr și creditorul O.C.N. „Easy Credit" S.R.L., de și au fost informați despre examinarea recursului, nu au prezentat referință la acesta și nu și-au expus opinia vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs și demersul înaintat instanței în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul fiind întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

După cum a fost indicat anterior, încheierea recurată a fost emisă la 3 februarie 2023, iar recursul a fost depus la data de 19 decembrie 2023. Cu toate acestea, Colegiul

constată cererea de recurs fiind depusă în interiorul termenului legal de atac, deoarece potrivit avizului de recepție a corespondenței poștale anexat la materialele pricinii, numitul act judecătoresc a fost comunicat părții interesate (doar după adresare în acest sens) la 15 decembrie 2023. Respectiv, în situația descrisă Colegiul concluzionează că executorul judecătoresc Stoian Grigore a înaintat recursul în interiorul termenului acordat de lege pentru această acțiune procedurală.

Cadrul legal pertinent aplicabil cazului.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

În corespundere cu prevederile art. 72 Cod de executare:

(1) În cazul când prezența debitorului la anumite acțiuni de executare este impusă de lege, de documentul executoriu sau când executorul judecătoresc ori creditorul o consideră necesară, iar locul de aflare a debitorului nu este cunoscut, instanța de judecată, la demersul executorului judecătoresc sau la cererea creditorului, adoptă o încheiere de căutare a debitorului. Demersul executorului judecătoresc privind căutarea debitorului se examinează pe baza materialelor anexate la demers. Instanța care examinează demersul poate dispune citarea participanților la proces și a executorului judecătoresc pentru a se pronunța cu privire la temeiurile invocate în demers.

(2) Căutarea debitorului persoană fizică se efectuează de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află ultimul domiciliu al debitorului.

(3) Căutarea debitorului persoană juridică se efectuează de către executorul judecătoresc, la cererea creditorului.

(4) Încheierea privind căutarea debitorului sau privind refuzul de a da debitorul în căutare poate fi contestată cu recurs.

Conform dispozițiilor art. 44 alin. (3) Cod de executare debitorul este obligat să execute documentul executoriu, să declare în scris, pe propria răspundere, executorului judecătoresc, la solicitarea acestuia, toate veniturile, drepturile de creanță

deținute și bunurile sale, inclusiv cele care se află în proprietate comună pe cote-părți, în devălmășie sau care sânt gajate, precum și locul aflării lor. Aceeași obligație revine și conducătorilor, contabililor și fondatorilor persoanei juridice debitor. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea prevăzută de Lege.

Conform prevederilor art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

La 6 octombrie 2022 executorul judecătoresc Stoian Grigore a intentat procedura de executare silită a documentului executoriu nr. 2-293/2018 din 01.02.2019, emis de Judecătoria Căușeni /sediul Central/ privind încasarea de la Josan Alexandr în beneficiul O.C.N. „Easy Credit" S.R.L. a datoriei în sumă de 19653 MDL.

De asemenea, Colegiul atestă că procedura de executare a fost intentată la cererea creditorului O.C.N. „Easy Credit" S.R.L., înaintată executorului judecătoresc Stoian Grigore la 13 mai 2019.

La fel, Colegiul atestă că debitorul se eschivează de la executarea documentului executoriu, adică de la plata datoriei dispusă spre încasară printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, urmare a cărui fapt executorul judecătoresc Stoian Grigore a dispus continuarea procedurii de executare, pe parcurs fiind emise încheieri de asigurare a executării. Completul judiciar mai atestă, potrivit înscrisurilor existente la dosar, că executorul judecătoresc a citat debitorul, pentru a se prezenta în fața sa și a fi familiarizat cu procedura de executare, însă aceste înștiințări au rămas fără rezultat, fiind restituite pe motiv de nereclamare.

De asemenea, Colegiul atestă, că debitorul a părăsit domiciliul declarat și cunoscut, locul aflării lui în prezent nefiind cunoscut și nefiind posibil de stabilit locul aflării de către executorul judecătoresc. Urmare a acestui fapt, executorul judecătoresc a înaintat în instanță demers privind anunțarea în căutare a debitului.

Examinând demersul numit, prima instanță l-a respins pe motiv că, executorul judecătoresc Stoian Grigore nu a întreprins toate acțiunile conform Codului de Executare pentru căutarea/identificare locului de aflare a debitorului.

Colegiul, însă, consideră poziția instanței de fond, de respingere a demersului privind anunțarea în căutare a debitorului, una greșită și contrară situației reale de fapt existentă, probelor prezentate și cadrului legal aplicabil. Instanța de recurs a concluzionat în acest mod, deoarece executorul judecătoresc a probat demersul în partea solicitării de anunțare în căutare, a confirmat lipsa debitorului la domiciliul cunoscut și declarat și neexecutarea de către ultimul a obligației pecuniare instituită în temeiul unei hotărâri judecătorești irevocabile.

La fel, Colegiul a stabilit cert și incontestabil, că debitorul intenționat, într-o perioadă îndelungată, se eschivează de la executarea unei hotărâri judecătorești

irevocabile, iar acțiunile și măsurile legale, întreprinse și executate de către executorul judecătoresc în acest sens, în limitele competențelor atribuite de cadrul normativ corespunzător, nu s-au soldat cu care-va rezultate pozitive.

De asemenea, Colegiul atestă că măsurile întreprinse și acțiunile efectuate de executorul judecătoresc nu s-au soldat cu rezultate pozitive în vederea executării documentului executoriu, cum nu au dat care-va rezultate în privința stabilirii locului aflării debitorului. Urmare a acestui fapt Colegiul consideră oportună și necesară anunțarea în căutare a debitorului, măsură care urmărește scopul asigurării executării în termeni restrânși și rezonabili a documentului executoriu.

În situația descrisă, instanța de recurs accentuează, chiar și în situația în care măsurile solicitate de executor sunt suficient de dure, reprezentând restricții cu un nivel de severitate sporit, care pot avea ca consecință limitarea, chiar și temporară, a persoanei în dreptul la libera circulație, aceste măsuri sunt necesare într-o societate democratică și adecvate situației, având scopul protejării drepturilor și intereselor legale ale creditorului.

În acest sens Colegiul face referire și la jurisprudența Curții Constituționale a RM, ce se referă la situații similare sau analogice, având ca obiect la fel limitarea persoanei în dreptul de libera circulație, care prin Hotărârea nr. 7 din 05.04.2011 a statuat că: „…interdicția de a părăsi țara fiind măsura legală de asigurare a executării efective a hotărârii judecătorești nu reprezintă o ingerință nejustificată în dreptul la libera circulație, garantat de art. 27 din Constituție și normele actelor internaționale.” Colegiul găsește aplicabilă situației această constatare, deoarece anunțarea în căutare a debitorului afectează, într-un anumit mod, libera circulație a acestuia impunându-i, de și pentru o durată relativ scurtă și cu efect mai redus în comparație cu interdicția de a părăsi țara, impedimente și limitări de circulație.

La fel, Colegiul relevă, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, că în cazul unor litigii, având ca subiect ingerința în dreptul de libera circulație, măsura respectivă instituită în privința unei persoane debitoare, ar putea fi dispusă în cazul în care este necesară protejarea drepturilor altor persoane și, anume, protejarea drepturilor și intereselor legitime ale creditorilor ce dispun de un Titlu executoriu. În cazul Reiner vs Bulgaria (cererea nr. 46343/99 din 23 mai 2006) CtEDO a estimat: „...din principiul proporționalității reiese, că restricția privind dreptul de a părăsi țara sa din cauza unei datorii neachitate, nu poate fi justificată decât în măsura, în care urmărește un scop - perceperea datoriei, iar faptul că debitorul părăsește țara, ar putea compromite șansele de a percepe suma în cauză”.

Conform constatărilor CtEDO, măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal și să fie aplicată doar după expirarea termenului de executare benevolă a documentului executoriu și după întreprinderea unor eforturi rezonabile în vederea perceperii datoriei prin alte mijloace, astfel încât restricția să fie o ultimă soluție de natură a influenta conduita și responsabilitatea debitorilor pentru executarea obligațiilor avute.

În sensul descris instanța stabilește, că dreptul persoanei la libera circulație, protejat de prevederile art. 27 din Constituția Republicii Moldova și de instrumentele internaționale, nu face parte din categoria drepturilor absolute, a căror restrângere se

exclude. Respectiv, acest drept poate fi restrâns, exercitarea lui impunând respectarea condițiilor prevăzute de lege.

De asemenea art. 2 paragraf 3 din Protocolul nr. 4 CEDO stipulează, că exercitarea dreptului la libera circulație nu poate face obiectul altor restrângeri, decât al celor care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

În actualul caz, Colegiul constată prezența împrejurărilor care indică la existenta tuturor premiselor de instituire a unei restricții, care vizează într-un anumit fel, de și într-un grad mai redus, dreptul debitorului la libera circulație, acestea având drept scop obligarea lui la executarea unei obligații pecuniare, existența căreia a fost constatată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, irevocabilă și executorie.

La fel instanța concluzionează, că aplicarea acestei măsuri are drept scop evitare survenirii situației de încălcare în continuare a dreptului creditorului de a obține executarea obligației din partea debitorului și încasarea datoriei legale, constatată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, pretinse de la debitor. În același context instanța reiterează perioada îndelungată, calculată de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești și până la data examinării recursului, de aproximativ unu ani, în cadrul căreia debitorul nu a întreprins nici o măsură sau acțiune, pentru a executa obligația avută și a stinge datoria față de creditor. Din contra, conform probelor prezentate de executorul judecătoresc, debitorul se eschivează de la executarea acestor obligații, locul aflării lui nefiind cunoscut, moment care a și servit temei pentru înaintarea demersului examinat în actualul proces civil, de anunțare a lui în căutare.

La fel instanța concluzionează, că aplicarea acestei măsuri are drept scop evitarea survenirii situației de încălcare în continuare a dreptului creditorului de a obține executarea obligației din partea debitorului și încasarea datoriei legale, în cuantum de 19653 MDL, constatată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, pretinse de la debitor.

În același context, conform probelor prezentate de executorul judecătoresc, Completul a reținut, că debitorul se eschivează de la executarea acestor obligații, locul aflării lui nefiind cunoscut, moment care a și servit temei pentru înaintarea demersului examinat în actualul proces civil, de anunțare a lui în căutare.

Colegiul ține să specifice, că executarea hotărârii judecătorești este o continuitate a procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, în cazul în care Statul nu asigură executarea hotărârii judecătorești prin implicarea sa activă, acțiune reale și eficiente, persoana beneficiară a acesteia poate pretinde despăgubiri, pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil, manifestat prin neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile și executorii. Mai mult, instanța accentuează că R.Moldova de acum a fost sancționată de Nalta Curte pentru pasivitatea și lipsa remediilor reale în scopul asigurării drepturilor

creditorilor la executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea lor (cauzele Lipatnikova şi Rudic vs Moldova; Deordiev vs Moldova ş.a.).

În concluzie, instanța de recurs statuează că măsura solicitată de executorul judecătoresc Stoian Grigore, privind anunțarea în căutare a debitorului Josan Alexandr în situația stabilită și circumstanțele descrise, este una legală, necesară, echitabilă și proporțională drepturilor și intereselor creditorului, încălcarea cărora a fost admisă de debitor prin neexecutarea hotărârii judecătorești, raportate la drepturile debitorului, limitate prin punerea în aplicare a măsurii de asigurare a executării documentului executoriu solicitată de executor.

Concomitent, deoarece Colegiul a concluzionat despre necesitatea anunțării în căutare a debitorului, măsură care urmează a fi executată de subdiviziunea competentă a OAI, instanța de recurs găsește necesar a explica organului de executare, că dispune de dreptul solicitării încasării cheltuielilor aferente căutării debitorului, în conformitate cu prevederile art. 345 lit. f) Cod de procedură civilă.

Astfel, Colegiul consideră oportună și necesară dispunerea căutării debitorului Josan Alexandr în vederea punerii în executare și executării integrale a obligațiilor pecuniare impuse acestuia printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă. Corespunzător, în situația descrisă și constatată, Colegiul conchide că recursul înaintat este unul întemeiat, acesta urmând a fi admis și actul judecătoresc contestat anulat, cu soluționarea prin decizie în fond a problemei privind anunțarea în căutare a debitorului și, anume, admiterea demersului executorului judecătoresc.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. c) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Admite recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 3 februarie 2023, adoptată în actuala cauză civilă, soluționând prin decizie problema respectivă și pronunțarea unei noi soluții, prin care:

Admite demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore, privind aplicarea măsurii de asigurare a executării documentului executoriu sub formă de anunțare în căutare a debitorului Josan Alexandr.

Căutarea debitorului Josan Alexandr, născut la *****, IDNP *****, cu ultimul domiciliu înregistrat în r-l Căușeni, sat. Baccealia, cu efectuarea măsurilor în vederea găsirii debitorului pentru asigurarea executării obligațiilor pecuniare existente în temeiul documentului executoriu nr. 2-293/2018 din 01.02.2019, eliberat de Judecătoria Căușeni /sediul central/.

Organizarea executării prezentei decizii se pune în sarcina Inspectoratului de poliție Căușeni al IGP MAI.

Se explică organului de executare a măsurii de căutare, că cheltuielile suportate

pentru căutarea debitorului se încasează de la acesta în modul prevăzut la art. 345 lit. f) Cod de procedură civilă.

Decizia este irevocabilă din data adoptării.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecătorul

Judecătorii **Viorica Mihaila**

Vitalie Cotorobai